

Mane finansuoja Sorosas, ir tuo didžiuojusi!

Robertas van Vorenas

Beveik prieš dvidešimtį metų sovietinis laikraštis „Izvestija“ išspausdino ilgą straipsnį apie „tikrą istoriją“, paslėptą po vakarietiška parama disidentų judėjimui Tarybų Sąjungoje. Jau buvo „Glasnost“ ir „perestroikos“ laikotarpis, tačiau daugelis disidentų dar kalėjo Gulage, o vakariečiai tebebuvo laikomi mažų mažiausia „įtartini“, o daugeliu atvejų – tiesiog „šnipais“. „Izvestijose“ aš buvau „demaskuotas“ neva esąs CŽV pulkininkas. Tuo metu buvau vienas iš kurjerių, kurie kelis kartus per metus vykdavo į Tarybų Sąjungą, kad pristatytų humanitarinę pagalbą politinių kalinių šeimoms ir, tuo pačiu, surinktų informaciją apie tai, kas vyksta TSRS stovyklose, kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse. Būti pavadintu tarybiniam laikraštyje „CŽV agentu“ buvo ir „juoda dėmė“, ir garbė. „Juoda dėmė“, nes dažniausiai tai reiškė, kad vėl gauti įvažiavimo į šią šalį vizą bus daug sunkiau. Mano atveju tai nedarė esminio skirtumo, kadangi jau buvau žinomas KGB, ir paprastai mane „lydėdavo“ du – keturi agentai. Vis dėlto tai, be abejo, buvo garbė, kadangi toks kaltinimas reiškė, kad jūs - pastebėtas KGB ir esate laikomas pakankamai svarbus paminėti spaudoje. Tai buvo pagrindas numanyti, kad esate iš tikrųjų „įtrauktas į juodąjį sąrašą“ ir laikomas tikru „antisovietėku“, o tai - vardas, kuriuo didžiuojusi ir dabar.

Šis jausmų derinys – vienu metu būti laikomam „juoda dėmė“ ir gerbiamam – palaiptam – grįžo pastaraisiais mėnesiais skaitant lietuviškąją spaudą, o ypač – labiau populistinius laikraščius – „Respubliką“ ir „Vakaro žinias“. Nesibaigiančioje straipsnių jūroje žmonės kaltinami gaunantys finansavimą iš Soroso, remiami Soroso kelionių dotacijomis, ar – jau ir tai pakankamai blogai – susiję su Soroso Atviros visuomenės institutu (**Soros' Open Society Institute**). Pasirodo, Sorosas besąs naujasis CŽV. O šių straipsnių stilius itin panašus į vartotąjį sovietmečiu.

Jei gerai suprantu šių straipsnių esmę, Sorosas, su pačiais blogiausiais kėslais, „papierko“ Lietuvos inteligentiją Atviros Lietuvos Fondo dotacijų programomis, ir tokiu būdu Lietuvos visuomenėje sukūrė nevyriausybinį sluoksnį, kuris pastoviai kritikuoja gerų ketinimų kupiną Lietuvos Vyriausybę. O toji veikla šiam svetimšaliui Amerikos verteivai leidžia įtakoti Lietuvos politikus ir galbūt jo rankomis stiprinamas užsienio agentūrų gebėjimas sugniaužti Lietuvos visuomenę, o gal (kas žino) taip atveriamas kelias Pasauliniam Sionizmui! O tarp eilučių galima pajusti minties tąsą: ar stebime gudrią CŽV ar kitų blogus ketinimus turinčių agentūrų konspiraciją, ar iš tikrųjų matome žydų rezgamą sąmokslą, kaip palenkti Lietuvą sionistų kontroliavimui?! Juk neatsitiktinai Sorosas yra Amerikos žydai, tiesa? Ar ne Amerikos žydai valdo Amerikos politiką?! (Ir, būkime sąžiningi, argi daugelis disidentų nebuvo žydų kilmės? Ir, tiesą sakant, argi daugelis žymiausių bolševikų nebuvo taipogi žydai? Regis, esu netgi skaitęs, kad Leninas buvo pusiau žydai!).

Nuo senų senovės yra žinoma: žmonės „dedami“ į rėmus, o laisvamaniai ar individualistai paprastai laikomi keliančiais grėsmę. Vaikštinėjo sau Karalius nuogas, tačiau, kol niekas nepratarė nė žodžio, viskas „buvo gerai“. Situacija pasikeitė, kažkam netikėtai dūrus pirštu į Karalių ir pasakius: „Žiū, ogi jis - nuogas!“. Tuomet prireikė Karalių pavadinti „juoda dėmė“ ir nutildyti kartą ir visiems laikams. Ir tada žmonės pradeda galvoti, kad už šių laisvamanių slypi „didesnės jėgos“, kadangi, žmonių manymu, tieji laisvamaniai negali būti tokie savarankiški, kad galėtų drąsiai pareikšti, ką galvoja ar padaryti, ką mano esant reikalinga padaryti. Taigi, už tųjų laisvamanių neva tai slypi CŽV, Pasaulinis Sionizmas ar Sorosas

Stebina paminėtųjų tylėjimas. Atrodo, kad daugelis tyliai ir nerimastingai laukia, kol bus paminėti esą dalimi šios akivaizdžiai gerai organizuotos kampanijos. Kai kurie apsimeta neturį nieko bendra su Sorosu, arba, bijodami būti demaskuoti kaip „Sorosiečiai“, bevilyja teigti, jog per klaidą pateko į „juodąjį sąrašą“, o iš tikrųjų yra dori Lietuvos piliečiai. Niekas nepakyla ir nepereina į ataką prieš šį kraštutinį bukagalviškumą, ir neišrėkia: „Ei, paklauskite, aš buvau (arba esu) finansuojamas Soroso ir tuo didžiuojusi!“ Net Lietuvos Prezidentas tyli. Ką gi jis gali prarasti, išskyrus patikimumą?

Antrojo Pasaulinio Karo metais Vokietijos protestantų dvasininkas Martinus Niemölleris parašė labai gražų ir išraiškingą eilėrašį. Šios eilės skamba maždaug taip: „Kai atėjo areštuoti žydų, neprotestavau, nes nesu žydas. Kai atėjo ir suėmė čigonus, neprotestavau, nes nesu čigonas. Kai atėjo areštuoti katalikų, neprotestavau, kadangi nesu katalikas. O kai atėjo suimti manęs, nebebuvo kam protestuoti.“

Tai, kas vyksta Lietuvoje ir, matyt, kitose Baltijos šalyse, yra raganų medžioklė. Tai - siekimas ne argumentuotai polemizuoti, o mėginimas atstumti ir užčiaupti dalį visuomenės tiesiog susiejant atstumtuosius su finansų šaltiniu ir tokiu būdu juos sukompromituojant. Nesvarbu, ar tas šaltinis vadinamas „Sorosu“, „CŽV“, ar panašiai. Tai - silpnumo požymis ir ženklas, kad pilietinės visuomenės sukūrimas Lietuvoje kol kas yra tik tolimesnė svajonė.

Todėl kreipiuosi į jus sakydamas: taip, mano veiklą iš dalies apmoka Sorosas, ir aš tuo didžiuojusi! Sorosas finansuoja dalį Psichiatrijos pasaulinės iniciatyvos (Global Initiative on Psychiatry) veiklos, ir aš manau, kad tai vienas iš jo dorų darbų. Sorosas suvokia psichinės sveikatos svarbą ir daugiau nei dešimtį metų investuoja į psichinės sveikatos priežiūros programas. Už tai jis nusipelnė medalio.

Tačiau, tai, kad gaunu iš Soroso pinigų nereiškia, jog nesu kritiškas jo atžvilgiu: manau, kad Sorosas yra padaręs ir tebedaro daug klaidų. Viena iš jo klaidų (ir gal būt – didžiausia) yra ta, kad Sorosas pernelyg staiga pasitraukė iš Rytų Europos (įskaitant Lietuvą) ir perskirstė dalį finansavimo į kitus regionus ir kitiems darbams. Tokio suklydimo pagrindas buvo mintis, kad Lietuva ir kitos septynios Centrinės ir Rytų Europos šalys prisijungė prie Europos Sąjungos, o taigi buvo sukurta pakankamai tvirta pilietinė visuomenė. Maniau ir dar tvirčiau manau šiomis dienomis, kad tai buvo pagrindinė Soroso klaida, kadangi toks sprendimas paveikė ne tik jo dotacijų programas, bet turėjo įtakos ir daugeliui kitų fondų - Soroso pasekėjų. Dabartinė nuteikimo prieš bet kurį, kas susijęs su Sorosu, kampanija rodo, kad Sorosas gerokai per anksti pasitraukė – prireiks dar daugelio metų, kol čia susikurs pilietinė visuomenė.

Ir netgi tas faktas, kad, mano nuomone, Sorosas padarė esminę klaidą, o aš tebesididžiuoju gaunąs iš jo finansavimą savo veiklai, yra nedidelis, tačiau svarbus pilietinės visuomenės simbolis: tai, kad Sorosas finansuoja mano veiklą nereiškia, kad privalau su juo sutikti. Šitai jums ir sakau: taip, esu pavadintas CŽV agentu ir ne kartą buvau vadinamas KGB agentu ar Scientologijos bažnyčios atstovu. Tada tik truktelėjau pečiais ir net neiekojau jėgų, kad paneigčiau tuos gandus, tačiau šiuo atveju tvirtinu, kad gaunu finansavimą iš Soroso ir visada ir visur beatodairiškai tai patvirtinsiu. Ir nuoširdžiai viliojusi, kad kiti paseks mano pavyzdžiu ir sutiks, kad ši „juoda dėmė“ iš tikrųjų yra garbė.

Robertas van Vorenas, Lietuvos pilietis, Psichiatrijos pasaulinės iniciatyvos (Global Initiative on Psychiatry) generalinis sekretorius, Jungtinės Karalystės Karališkojo psichiatrų koledžo (Royal College of Psychiatrists of the United Kingdom) garbės narys.

Tarptautinės organizacijos „Globali iniciatyva psichiatrijoje“ generalinis sekretorius Robertas van Vorenas